

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Srednjobosanski Kanton/Kanton Središnje Bosne

KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU

Broj: 06 0 U 016282 22 U

Novi Travnik: 31.05.2022. godine

Kantonalni sud u Novom Travniku u vijeću sastavljenom od sudaca Darmin Avdić, kao predsjednik vijeća, Lazarela Porić i Vesna Vujica, kao članovi vijeća, uz sudjelovanje Erme Jusić, kao zapisničara, rješavajući u upravnom sporu tužitelja M.B. zastupan po Advokatskom društvu Eterović d.o.o. Sarajevo, protiv tuženog Federalnog zavoda za penziono/mirovinsko i invalidsko osiguranje Mostar, radi poništenja rješenja broj: FZ 3/8/1-31-15-61-4/21 OB/MB ... od 16.12.2021. godine, u upravnoj stvari ostvarivanja prava iz invalidskog osiguranja, nakon održane usmene rasprave, na nejavnoj sjednici vijeća održanoj dana 31.05.2022. godine donio je slijedeću:

PRESUDU

Tužba se odbija kao neutemeljena.

Obrazloženje

Osporenim rješenjem tuženog odbijena je žalba tužitelja izjavljena protiv rješenja direktora Kantonalne administrativne službe u Travniku matični broj MB/OB: OB/MB ... od 16.06.2021. godine kojim je utvrđeno da kod tužitelja počev od 05.05.2020. godine postoji II kategorija invaliditeta-promijenjena radna sposobnost zbog bolesti, ali se tužitelju ne priznaju prava iz invalidskog osiguranja, jer se radi o licu van radnog odnosa.

Pravovremeno podnesenom tužbom tužitelj je pokrenuo upravni spor. Tužbu podnosi zbog povrede pravila postupka i zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja s prijedlogom da se tužba uvaži, osporeno rješenje poništi i predmet vrati tuženom na ponovno rješavanje. Povredu pravila postupka tužitelj nalazi u tome što je osporeno rješenje zasnovao isključivo na aktu Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja Sarajevo u drugostupanjskom postupku, a taj nalaz od 29.09.2021. godine nikada tužitelju nije dostavljen niti je tužitelj imao mogućnost da se o istom izjasni. Isti tužbeni navodi se odnosi i na prvostupanjsko rješenje koje se zasniva na nalazu ocjeni i mišljenju od 19.04.2021. godine koji također nije dostavljen tužitelju čime je došlo do povrede odredbi članka 133. stav 1. i 140. stav 1. i stav 3. Zakona o upravnom postupku. Tužbom se ukazuje i na pogrešno utvrđeno činjenično stanje gdje se ukazuje da je tužitelj već nesporno ostvario punu invalidsku penziju kod njemačkog nositelja osiguranja i sada se njegova procjena radne sposobnosti usuglašava kod tuženog. Tužitelj smatra da su bolesti koje ima, morali utvrditi oba nositelja osiguranja, kako strani, tako i domaći, međutim njemački nositelj osiguranja je utvrdio da tužitelj nije sposoban za vršenje niti jednog posla u

efektivnom trajanju dužem od 3 sata maksimalno, dok je domaći nositelj osiguranja utvrdio da je tužitelj sposoban za svaki odgovarajući posao u punom radnom vremenu osim „posla koji iziskuje profesionalno upravljanje motornim vozilo u javnom saobraćaju“. Tužitelj navodi da je očito da je neko pogriješio i smatra da je pogriješio domaći nositelj osiguranja i pri tome navodi da je upravo radi toga mu nakon što je podnio žalbu drugostepenom organu, prvostepeni organ dostavio nalaz prvostepene ljekarske komisije, ali kako je istekao žalbeni rok, to se žalba nije ni mogla uložiti.

Tuženik je podnio odgovor na tužbu. U pismenom podnesku broj FZ3/8/1-31-15-61-8/21 OB/MB ... od 09.03.2022. godine Federalni zavod za MIO/PIO ističe da osporenim rješenjem nije povrijeđen zakon na štetu tužitelja, zbog čega ostaje kod rješenja u cijelosti, te predlaže da se tužba odbije.

Postupajući sukladno sa zahtjevom tužitelja, sud je primjenom članka 28. stav 2. i članka 29. stav 1. Zakona o upravnim sporovima zakazao održavanje javne rasprave za dan 27.05.2022. godine na koju je pristupio punomoćnik tužitelja, dok tužitelj nije pristupio, a ni za tuženog nije pristupio niko, iako su uredno obavješteni. Punomoćnik tužitelja je i na javnoj raspravi ostao kod svih tužbenih navoda i prijedloga.

Sud je zakonitost osporenog upravnog akta preispitao u granicama navoda iz tužbe sukladno odredbi čl. 34 st. 1. Zakona o upravnim sporovima /“Službene novine F BiH“ 9/05/, pa je nakon ovakvog preispitivanja istog odlučio kao u izreci, pri čemu se naročito rukovodio slijedećim razlozima:

Tužba nije utemeljena.

Cijeneći zakonitost osporenog akta sud je zaključio da je postupak koji je prethodio donošenju prvostupanjskog rješenja pravilno proveden, da je rješenje pravilno i na zakonu zasnovano, da je činjenično stanje koje je bilo odlučno za rješavanje ove upravne stvari potpuno i pravilno utvrđeno i da je na takvo činjenično stanje pravilno primijenjeno materijalno pravo, te da je tuženi ispravno postupio kada je žalbu tužitelja odbio pozivajući se na odredbu čl. 237. Zakona o upravnom postupku (“Sl. novine F BiH” br. 2/98 i 48/99).

Iz sadržaja predmeta proizlazi da je tužitelj podnio zahtjev za ostvarivanje prava na osnovu invalidnosti dana 27.03.2019. godine. Postupajući po ovakvom zahtjevu tuženi je pribavio Nalaz, ocjenu i mišljenje Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja Sarajevo–Odjeljenje za prvostupanjski postupak medicinskog vještačenja u Sarajevu broj: INO-P-SA-311/21 od 19.04.2021. godine kojim je utvrđeno da kod tužitelja postoji II (druga) kategorija invaliditeta od 05.05.2020. godine. Invaliditet je uzrokovala bolest. Obzirom da se radi o licu van radnog odnosa to mu predmetna prava po osnovu promijenjene radne sposobnosti ne pripadaju, temeljem čega je i doneseno prvostupanjsko rješenje broj FZ9/2/1-31-2-8444-6/20 MB/OB: ... od 16.06.2021. godine kojim tužitelju nisu priznata prava iz invalidskog osiguranja.

Po nalaženju ovog suda u postupku koji je prethodio donošenju osporenog rješenja odlučne činjenice od kojih ovisi pravilno rješenje predmetne upravne stvari utvrđene

su pravilno. U postupku odlučivanja po žalbi tužitelja drugostupanjski organ je žalbu tužitelja odbio, nakon što je proveo vještačenje pred Institutom za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja Sarajevo, Odjeljenje za drugostupanjski postupak Sarajevo, koji je svojim nalazom, ocjenom i mišljenjem broj DOV-INO-SA-44/21 od 29.09.2021. godine utvrdio da su pravilni nalaz, ocjena i mišljenje POV-INO-P-SA-311/21 od 19.04.2021. godine doneseno putem usuglašavanja sa INO nosiocem osiguranja, i sa istim su suglasni, tj postoji promijenjena radna sposobnost-II kategorija invalidnosti od 05.05.2020. godine zbog bolesti. Kako je to tim liječnika utvrdio, osiguranik zbog promijenjene radne sposobnosti nije sposoban za svoj posao-taksista, a sposoban je za drugi odgovarajući posao koji ne iziskuje profesionalno upravljanje motornim vozilom u javnom saobraćaju. Nalaz je obrazložen na način da je konstatirano stanje utvrđeno uvidom u cjelokupnu dokumentaciju u spisu, izraženo je do te mjere da postoji promijenjena radna sposobnost, zbog čega je pravilna ocjena POV-a. Temeljem navedenog osporenim rješenjem žalba tužitelja je odbijena kao neutemeljena.

U osporenom rješenju tuženi se poziva na odredbe članka 52. stav 1. Zakona o MIO/PIO („Sl. novine Federacije BiH“ broj 13/18, 90/21 i 19/22) koji se bavi pravom osiguranika sa promijenjenom radnom sposobnošću i članka 58. istog Zakona koji propisuje uvjete potrebne za invalidsku mirovinu. Niti jedna od navedenih odredbi koje su citirane u osporenom rješenju, se u konkretnom slučaju ne mogu primijeniti, iz razloga što je tužitelj lice van radnog odnosa, pa stoga kod istog ne postoji mogućnost raspoređivanja na drugo radno mjesto, prekvalifikaciju ili dokvalifikaciju, odnosno novčanu naknadu u vezi sa promijenjenom radnom sposobnošću kako to predviđa član 52. stav 1. Zakona o MIO/PIO.

Neutemeljeno tužitelj prigovara da je u konkretnom slučaju potrebno primijeniti rješenje njemačkog nositelja osiguranja koji je utvrdio da tužitelj nije sposoban za vršenje niti jednog posla u efektivnom trajanju dužem od tri sata maksimalno, iz razloga što su tuženi, kao i prvostupanjski organ uprave, dužni postupati i primjenjivati pozitivne zakonske odredbe koje su na snazi u Bosni i Hercegovini i koje su za njih obvezujuće.

Tako je člankom 59. Zakona o PIO/MIO je propisano kada je za rješavanje o pravu iz mirovinskog i invalidskog osiguranja potrebno utvrditi invalidnost i potpunu nesposobnost za privređivanje, nositelj osiguranja donosi rješenje o pravima po osnovu tih činjenica utvrđenih na osnovu nalaza, ocjene i mišljenja Instituta. Stoga se ne može činjenica utvrđenog invaliditeta pred organima druge države automatski primijeniti u Bosni i Hercegovini, jer je neophodno provesti postupak ocjene zdravstvenog stanja tužitelja pred jedinim organom koji je nadležan za takvu ocjenu, a to je Institut za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja u Sarajevu, pa su stoga svi suprotni prigovori koje je tužitelj istakao neutemeljeni.

Iz zahtjeva tužitelja podnesenog prvostupanjskom organu, iz žalbenih, a potom i iz tužbenih prigovora očigledno je da tužitelj traži da mu se prizna pravo na invalidsku mirovinu i pred organima ove države. Za odlučivanje o takvom zahtjevu odlučno je utvrđivanje kategorije invaliditeta podnosioca zahtjeva koja za priznavanje prava na invalidsku mirovinu, a prema odredbi člana 58. Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju, mora biti I kategorije, a što od strane nadležne liječničke komisije kod tužitelja nije utvrđeno.

S tim u vezi treba ukazati da je odredbom člana 102. stav 1. Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju F BiH izričito propisano da u slučaju, kada je za rješavanje o pravu iz mirovinskog i invalidskog osiguranja potrebno utvrditi invaliditet i potpunu nesposobnost za privređivanje, nosilac osiguranja donosi rješenje o pravima po osnovu tih činjenica utvrđenih na osnovu nalaza, ocjene i mišljenja Instituta za medicinsko vještačenje. Dakle, za odlučivanje o pravima tužitelja iz invalidskog osiguranja, kao što je to slučaj i u ovom predmetu, jedini nadležan i ovlašten za utvrđivanje zdravstvenog stanja podnosioca zahtjeva jeste Institut za medicinsko vještačenje Sarajevo.

Nadalje, kako je kod tužitelja utvrđeno postojanje promijenjene radne sposobnosti tj. II kategorija invaliditeta, te da se radi o licu van radnog odnosa, to su onda organi uprave pravilno primijenili materijalni propis odnosno odredbe člana 52. Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju kada tužitelju po tom osnovu nisu priznata prava iz invalidskog osiguranja, jer prava osiguraniku kod kojeg je utvrđena promijenjena radna sposobnost obezbjeđuje poslodavac kod kojeg je radio u vrijeme nastanka invaliditeta, a ne tuženi organ.

Polazeći od ovako utvrđenog činjeničnog stanja i imajući u vidu odredbe čl. 22 i 52 Zakona o MIO/PIO upravni organi su pravilno zaključili da tužitelj ne ispunjava uvjete propisane ovim zakonskim odredbama da bi mu se moglo priznati pravo na invalidsku mirovinu, slijedom čega su i donijeli svoje rješenje.

Navodi tužitelja da su mu trebali biti dostavljeni nalazi, ocjena i mišljenje liječničkih komisija u I i II stupnju (prvostupanjski je dostavljen) su neosnovani, jer je člankom 47. navedenog Pravilnika propisano, da se nalaz, ocjena i mišljenje, nakon završenog postupka medicinskog vještačenja, dostavlja podnosiocu zahtjeva tj. tuženom, dok se jedan primjerak nalaza, ocjene i mišljenja ostavlja u arhivu Instituta. S tim u vezi treba napomenuti, da je tuženi podnositelj zahtjeva za medicinsko vještačenje, jer je odredbom člana 8. stav 3. Pravilnika propisano da se taj postupak, u predmetima ostvarivanja prava iz mirovinskog i invalidskog osiguranja, pokreće na zahtjev nadležnog nositelja mirovinskog i invalidskog osiguranja, što je u ovom slučaju upravo tuženi. Dakle, nalaz, ocjenu i mišljenje stručnih organa u prvom i drugom stupnju tuženi nije bio obavezan dostaviti tužitelju, te shodno tome ne postoje povrede odredaba Zakona o upravnom postupku na koje se ukazuje tužbom, niti je primjena procesnih zakona i garancija bila na štetu tužitelja, pa ovi tužbeni navodi nisu osnovani. Ovakvo stanovište je zauzeo i Vrhovni sud Federacije BiH u svojoj presudi broj 06 0 U 002465 16 Uvp od 27.02.2020. godine, kao i Ustavni sud BiH u svojoj presudi AP-553/12. Osim toga tužitelj je u tijeku postupka blagovremeno upoznat sa sadržajem pomenutih nalaza i mišljenja i to kroz obrazloženje odluka organa uprave kao i kroz njegovo aktivno učestvovanje u radu liječničkih komisija (podnošenje medicinske dokumentacije). Nadalje, organi uprave su ovu odlučnu činjenicu u pogledu invalidnosti tužitelja utvrdili na nesumnjiv i pouzdan način na temelju nalaza i mišljenja stručnih organa za ocjenjivanje radne sposobnosti u oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja, pa tužitelj neopravdano osporava utvrđeno činjenično stanje pozivajući se u tužbi na to da je punu invalidsku penziju ostvario kod Njemačkog nositelja osiguranja, a zanemarujući pri tome da su stručni organi po pozitivnim zakonskim propisima prilikom izrade nalaza i mišljenja imali u vidu svu medicinsku dokumentaciju koju je tužitelj priložio i istu ocijenili na drugačiji način.

Dakle, osporeno rješenje je doneseno na osnovu pravilne ocjene provedenih dokaza, a u skladu sa odredbom Zakona o upravnom postupku i uz pravilnu primjenu člana 52. i člana 53. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, te člana 47., člana 26. i člana 31. Pravilnika o kriterijima i postupku medicinskog vještačenja zdravstvenog stanja.

Kako prema stanju u spisu kod tužitelja ne postoji invaliditet I kategorije nego umanjena radna sposobnost i po tom osnovu mu ne pripadaju prava iz invalidskog osiguranja koja mu nisu priznata rješenjem prvostupanjskog organa uprave, a što je kao pravilno i zakonito ocjenjeno pobijanim rješenjem tuženog, onda se prednji tužbeni prigovori u cijelosti pokazuju kao neosnovani.

Imajući u vidu sve gore navedeno ovaj sud je zaključio da je postupak koji je prethodio donošenju osporenog rješenja tuženog pravilno proveden, da je činjenično stanje potpuno i pravilno utvrđeno i da je na tako utvrđeno činjenično stanje pravilno primijenjeno materijalno pravo, zbog čega je na osnovu člana 36. stav 1. i 2. Zakona o upravnim sporovima odlučeno kao u izreci ove presude.

POUKA:

Protiv ove presude žalba nije dopuštena.
(čl. 40. Zakona o upravnim sporovima)

Zapisničar
Erma Jusić

Predsjednik vijeća

Darmin Avdić